

**Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра перекладу

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

для студентів спеціальності 035 Філологія

Дніпро

2020

*За поданням методичної комісії спеціальності
035 Філологія (протокол № 1 від 31.08.2020р).*

Актуальні проблеми перекладознавства. Завдання для проведення комплексної контрольної роботи для студентів спеціальності 035 Філологія / Т.М. Висоцька – Дніпро, 2020. – 17 с. – Режим доступу: https://pereklad.nmu.org.ua/ua/app_kkr.pdf

Автор: Висоцька Т. М., канд. філол. наук, доцент

Завдання призначені для студентів спеціальності 035 Філологія, які здобувають кваліфікаційний рівень бакалавра.

Завдання стануть у пригоді для самостійної роботи студентів під час підготовки до екзамену з дисципліни «Актуальні проблеми перекладознавства».

Матеріали містять питання екзаменаційних білетів, що охоплюють різні аспекти знань з дисципліни та критерії оцінювання.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА.....	5
КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ.....	13
РЕКОМЕНДОВАНА БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА.....	16

ВСТУП

Дисципліна «Актуальні проблеми перекладознавства» має зв'язок з дисциплінами, що становлять стандарт фундаментальної філологічної освіти, а також із загально-гуманітарними дисциплінами.

Мета вивчення дисципліни «Актуальні проблеми перекладознавства» – формування у студентів компетенції перекладацької діяльності. Така мета передбачає розв'язання наступних **завдань**:

- ознайомити студентів з сучасними проблемами перекладознавства;
- охарактеризувати процес перекладу та його закономірності;
- розкрити сутність міжмовних перекладацьких відповідників різного рівня;
- описати перекладацькі трансформації;
- формувати навички аналізу конкретних перекладних текстів;
- формувати перекладацькі навички та уміння передачі інформації з однієї мови на іншу в усній та письмовій формі.

Указані завдання визначають формування у студентів наступних **знань** про:

- переклад як подвійний інтерпретаційно-породжувальний дискурс.
- види перекладів, специфіку усного та письмового перекладів,
- моделі й установки перекладу,
- еквівалентність і її типологію;
- проблему інформації та її типи;
- трансформації в перекладі та їхню класифікацію;
- лексичний аспект перекладу;
- граматичний аспект перекладу;
- прагматичну відповідність текстів оригіналу та перекладу;
- фонетичний аспект перекладу;
- перекладацькі стратегії та тактики.

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з дисципліни
«Актуальні проблеми перекладознавства»

Варіант 1

1. Охарактеризуйте перекладознавство як навчальну дисципліну. Що є об'єктом і предметом перекладознавства? Які завдання стоять перед сучасним перекладознавством?
2. Опишіть денотативну та семантичну моделі перекладу.

Варіант 2

1. Назвіть розділи перекладознавства (теорії перекладу), охарактеризуйте їх.
2. Опишіть інформативну та трансформаційну моделі перекладу.

Варіант 3

1. Дайте визначення перекладу. Представте класифікації перекладу.
2. Опишіть моделі перекладу з мовою-посередником.

Варіант 4

1. Дайте визначення еквівалентності. Охарактеризуйте різні типи еквівалентності.
2. Опишіть комунікативну модель перекладу.

Варіант 5

1. Розкажіть про еквівалентність та адекватність текстів оригіналу та перекладу.
2. Опишіть психолінгвістичну модель перекладу

Варіант 6

1. Проаналізуйте тексти (розмовні, наукові тощо) як об'єкти перекладу? Опишіть рівень їхньої еквівалентності
2. Розкажіть про дискурсивна модель перекладу.

Варіант 7

1. Розкажіть про транслітерацію як прийом відтворення графічної форми іншомовного слова.

2. Визначте способи перекладу власних назв. Охарактеризуйте їх.

Jane Austen was only beaten by J.R.R. Tolkein in the massive BBC survey to choose Britain's favourite books // Джейн Остін поступилася місцем лише Дж. Р. Р. Толкіну за підрахунками BBC у виборі улюблених книг Великобританії.

Варіант 8

1. Опишіть транскрипцію як прийом відтворення звукової форми іншомовного слова.

2. Визначте способи перекладу власних назв. Охарактеризуйте їх.

From the late Victorian era, George Elliot, Thomas Hardy and Rudyard Kipling remain popular today // З кінця Вікторіанської епохи й до наших днів, Джордж Еліот, Томас Харді та Редьярд Кіплінг залишаються в перших рядах.

Варіант 9

1. Розкажіть про комбінацію транскрипції та транслітерації в перекладі.

2. Визначте способи перекладу власних назв. Охарактеризуйте їх.

William Wordsworth and Samuel Taylor Coleridge were the first important English romantic poets, followed by Lord Byron, Percy Shelley and John Keats. // Вільям Вордсворт і Семюель Тейлор Колрідж були першими визначними англійськими поетами-романтиками, згодом до них приєдналися лорд Байрон, Персі Шеллі та Джон Кітс.

Варіант 10

1. Розкажіть про фонографічну заміну за традицією в перекладі.
2. Визначте способи перекладу власних назв. Охарактеризуйте їх.

Jane Austen is still many people's favourite author today and her works, including "Pride and Prejudice" (1813) and "Emma" (1816) are known for their independence and wit // Джейн Остін як і раніше залишається улюбленицею багатьох читачів, а її роботи, у тому числі «Гордість та упередження» (1813), «Емма» (1816) – відомі своєю незалежністю і дотепністю написання.

Варіант 11

1. Розкажіть про зміну ритміко-мелодійного малюнку віршів.
2. Визначте способи перекладу власних назв. Охарактеризуйте їх.

ΦΦThe novels of Charles Dickens are noted for their colourful and sometimes eccentric- characters // Романи Чарльза Діккенса відзначені за їх насичену, а іноді незвичайну образність.

Варіант 12

1. Розкажіть про трансформації на словотвірному рівні.
2. Визначте способи перекладу власних назв. Охарактеризуйте їх.

The novels of the three Bronte sisters – Emily, Charlotte, and Anne – have many romantic elements and are known especially for their psychologically tormented heroes and heroines // Романи трьох сестер Бронте – Емілії, Шарлотти та Енн – наповнені романтичними елементами і особливо відомі завдяки духовним стражданням головних героїв.

Варіант 13

1. Розкажіть про трансформації як прийом досягнення перекладацької еквівалентності.

2. Визначте перекладацькі трансформації. Охарактеризуйте їх.

Грамматики, риторы, философы и богословы, с тетрадами под мышкой, брели в класс (Н. Гоголь, Вий) // Граматики, риторы, філософи ще й богослови із зошитами під пахвою тяглися до класів.

Варіант 14

1. Опишіть граматичний аспект трансформацій.

2. Визначте тип трансформацій. Охарактеризуйте їх.

... идя, толкали друг друга и бранились между собою самым тоненьким дискантом... (Н. Гоголь, Вий) // ... ідучи, штовхали один одного й лихословили проміж себе щонайтонішим дискантом...

Варіант 15

1. Опишіть конотативний та номінативний аспект трансформацій на лексичному рівні.

2. Визначте тип трансформацій. Охарактеризуйте їх.

... из которых один (воробьенок), вдруг чирикнул среди необыкновенной тишины в классе, доставлял своему патрону порядочные пали в обе руки, а иногда и вишневые розги (Н. Гоголь, Вий) // що з них якась (горобеня), раптом цвірінькнувши серед мертвої тиші в класі, доставало своєму патрону доброго гостинця лінійкою в обидві руки, а іноді й вишневих різок.

Варіант 16

1. Розкажіть про прагматичний аспект перекладу.
2. Визначте тип трансформацій. Охарактеризуйте їх.

... от них слышалась трубка и горелка иногда так далеко, что проходивший мимо ремесленник долго еще, остановившись, нюхал, как гончая собака, воздух (Н. Гоголь, Вий) // ... від них тхнуло люлькою та горілкою, і часом так далеко, що перехожий ремісник, спинившись, довго ще нюхав, мов той гончак, повітря.

Варіант 17

1. Опишіть переклад фразеологічних одиниць.
2. Визначте тип трансформацій. Охарактеризуйте їх.

В інших чвари бувають та бійки, по судах та комітетах бігають, а в них злагода, доброжиток, неохололе кохання (О. Гончар, Собор) // У других свары неурядицы бывают, по судам да комитетам бегают, а у них в семье согласие, мир да любовь.

Варіант 18

1. Розкажіть про реалії та їхню класифікацію в перекладознавстві.
2. Визначте тип трансформацій. Охарактеризуйте їх.

Там для таких типів добра мітла приготована (О. Гончар, Собор) // Там для таких березовая метла приготовлена.

Варіант 19

1. Розкажіть про способи перекладу реалій.
2. Визначте тип трансформацій. Охарактеризуйте їх.

Дівчата божеволіють від кохання в такі ночі! (О. Гончар, Собор) // Дівчата голову теряют от любви в такие ночи!

Варіант 20

1. Розкажіть про аксіологічні та мегатекстові трансформації в перекладах.
2. Визначте тип трансформацій. Охарактеризуйте їх.

Носишся ти, Миколо, зі своїм собором, як із писаною торбою ... (О. Гончар, Собор) // Носишься ты, Микола, со своим собором, как с писаной торбой

Варіант 21

1. Розкажіть про фігуративні прагматичні трансформації в перекладах.
2. Визначте тип трансформацій. Охарактеризуйте їх.

... і над заколисаною в місячнім сяйві Зачіплянкою, над її тихими вуличками панує тільки червона сторожкість неба (О. Гончар, Собор) //... и над уснувшей в лунном свете Зачеплянкой, над ее тихими улочками царит лишь багровая настороженность неба...

Варіант 22

1. Охарактеризуйте перекладознавство як навчальну дисципліну. Що є об'єктом і предметом перекладознавства? Які завдання стоять перед перекладознавством?
2. Опишіть денотативну та семантичну моделі перекладу.

Варіант 23

1. Назвіть розділи перекладознавства (теорії перекладу), охарактеризуйте їх.
2. Опишіть інформативну та трансформаційну моделі перекладу.

Варіант 24

1. Дайте визначення перекладу. Представте класифікації перекладу.
2. Опишіть моделі перекладу з мовою-посередником.

Варіант25

1. Дайте визначення еквівалентності. Охарактеризуйте різні типи еквівалентності.
2. Опишіть комунікативну модель перекладу.

Варіант 26

1. Розкажіть про еквівалентність та адекватність текстів оригіналу та перекладу.
2. Опишіть психолінгвістичну модель перекладу

Варіант 27

1. Проаналізуйте тексти (розмовні, наукові тощо) як об'єкти перекладу? Опишіть рівень їхньої еквівалентності
2. Розкажіть про дискурсивна модель перекладу.

Варіант 28

1. Розкажіть про транслітерацію як прийом відтворення графічної форми іншомовного слова.
2. Визначте способи перекладу власних назв. Охарактеризуйте їх.

Jane Austen was only beaten by J.R.R. Tolkein in the massive BBC survey to choose Britain's favourite books // Джейн Остін поступилася місцем лише Дж. Р. Р. Толкіну за підрахунками BBC у виборі улюблених книг Великобританії.

Варіант 29

1. Опишіть транскрипцію як прийом відтворення звукової форми іншомовного слова.
2. Визначте способи перекладу власних назв. Охарактеризуйте їх.

From the late Victorian era, George Elliot, Thomas Hardy and Rudyard Kipling remain popular today // З кінця Вікторіанської епохи й до наших днів, Джордж Еліот, Томас Харді та Редьярд Кіплінг залишаються в перших рядах.

Варіант 30

1. Розкажіть про комбінацію транскрипції та транслітерації в перекладі.
2. Визначте способи перекладу власних назв. Охарактеризуйте їх.

William Wordsworth and Samuel Taylor Coleridge were the first important English romantic poets, followed by Lord Byron, Percy Shelley and John Keats. // Вільям Вордсворт і Семюель Тейлор Колрідж були першими визначними англійськими поетами-романтиками, згодом до них приєдналися лорд Байрон, Персі Шеллі та Джон Кітс.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ
 комплексної контрольної роботи з дисципліни
 «Актуальні проблеми перекладознавства»

	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показники оцінки
Знання		
– спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; – критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
– спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур; – здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або	Відповідь характеризує уміння: – виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв'язувати проблеми; – оновлювати знання; – інтегрувати знання; – провадити інноваційну діяльність; – провадити наукову діяльність	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати	74-79

	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показники оцінки
<p>мультидисциплінарних контекстах;</p> <p>– здатність розв’язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності</p>	знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<p>– зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються</p>	<p>Зрозумілість відповіді (доповіді).</p> <p><i>Мова:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – правильна; – чиста; – ясна; – точна; – логічна; – виразна; – лаконічна. <p><i>Комунікаційна стратегія:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – послідовний і несуперечливий розвиток думки; – наявність логічних власних суджень; – доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; – правильна структура відповіді (доповіді); – правильність відповідей на запитання; – доречна техніка відповідей на запитання; – здатність робити висновки та формулювати пропозиції; – використання іноземних мов у професійній діяльності 	95-100
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п’ять вимог)	74-79

	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показники оцінки
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> – управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; – відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів; – здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії 	Відмінне володіння компетенціями: <ul style="list-style-type: none"> – використання принципів та методів організації діяльності команди; – ефективний розподіл повноважень в структурі команди; – підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); – стресовитривалість; – саморегуляція; – трудова активність в екстремальних ситуаціях; – високий рівень особистого ставлення до справи; – володіння всіма видами навчальної діяльності; – належний рівень фундаментальних знань; – належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями відповідальності і автономії з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

РЕКОМЕНДОВАНА БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Литвин І. М. Перекладознавство. Науковий посібник. – Черкаси : Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. – 288 с.
2. Baker M., Saldanha G. (Eds.) *Routledge Encyclopedia of Translation Studies* – London and New York: Routledge, 2008. – 689 pp.
3. Holmes J. S. The Name and Nature of Translation Studies // Holmes J. S. *Translated Papers on Literary Translation and Translation Studies* – Amsterdam, Rodopi, 1988 – P. 66 – 80.
4. Gentzler E. C. *Contemporary Translation Theories* // Gentzler E. C. – London: Routledge, 2001. – 232 pp.
5. Pym A. *Exploring Translation Theories* // A/Pym. – London and New York: Routledge, 2010. 200 pp.
6. Munday J. *Introducing translation studies: theories and applications*// Jeremy Munday. – London and New York Routledge, 2008. – 240 pp.
7. Toury, G. *Descriptive Translation Studies and Beyond*. – Amsterdam & Philadelphia: Benjamins. – 1995. – 311 p.

Методичне забезпечення

Висоцька Тетяна Миколаївна

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

для студентів спеціальності 035 Філологія

Електронний ресурс

За редакцією укладача